СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 270. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 19. листопада 1931. VOL. XXXIX. No. 270. Jersey City, N. J., Thursday, November 19, 1931. THREE CENTS.

МАЄМО 6,200,000 БЕЗРОБІТНИХ

ВАШИНҐТОН. —Місячний звіт Американської Федерації Праці виказує, що безробіття збільшається. Тепер є 6,200,000 безробітних.

Федерація Праці приходить до висновку, що коли на кождого робітника в Америці припадає тижнево тільки 35 годин праці, то до цього треба чимскорше пристовуватись і завести пятьденний тиждень праці, або шістьгодинний день праці.

Зі звіту довідуємося, що від 1929 р. втратили ті, котрі жиють із заробітних платень, $11,000,000,000. А це мусіло відбитися дуже болючо на бизнесі, бо купча сила робітничої маси зменшилася. За той час зменшилися кошти удержання тільки на 12%, а платні на 32%. Це значить, що в порівнанню з 1929 роком робітник знаходиться в гіршім матеріяльнім положенню.

В КЕНТОКИ ТЕРОР.

НЮ ЙОРК. — Арнолд Джонсон, котрий робив доходження в повіті Гарлан з боку „Американ Сивик Либертіс Юніон", мав виклад про тамошні відносини. Джонсон перебув в Гарлан 7 тижнів, з чого пересидів у тюрмі 37 днів.

Джонсон каже, що власники копалень ведуть війну з майнерами, вживаючи проти майнерів підобраних ними суддів, побоїв, терору, вбивств і виголоджения.

Він каже далі, що коли світ не піднесе голосу протесту, то в Гарлан будуть страчені на електричнім кріслі за здогадні вбивства робітничі лідери, яких одинока вина полягає в тім, що вони є робітничими оборонцями.

СОВІТСЬКА КРІЗА.

НЮ ЙОРК.—Совітська матеріяльна кріза спричинила те, що „Амторг", себто совітська торговельна агенція, зменшив свій персонал на половину. Кажуть, що совіти мають американські машини вартости $10,000,000. Ці машини лежать по складах, бо не можна їх урохомити зпиводу браку деяких складових частей, які треба спровадити з Америки, а на закупно яких нема грошей.

У ЖЕНЕВІ РАДИТИМУТЬ НАД РІЖНИМИ СВІТОМИ ПРОБЛЄМАМИ.

ВАШИНҐТОН. — З розмов італійського міністра закордонних справ, Діна Ґрандія, з президентом Гувером і секретарем стейту Стимсоном виходить, що найбільше їх обходить конференція розброєння, яка має відбутися під весну наступного року в Женеві. Многі є того переконання, що з цеї конференції нічого не вийде. Вашинґтон же покладає на неї великі надії.

Щоби тій конференції надати ширшого значіння, вже тепер піднесять, що треба поширити її програму до цеї міри, щоби на конференції були порушені всі найважніщі міжнародні політичні й економічні проблеми. Вашинґтон здає собі добре справу з того, що причиною економічного занепаду Европи є в першій мірі політичні непорозуміння, які треба вигладити.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ФАШИЗМУ.

ВАШИНҐТОН. — Представники Міжнародного Протифашистівського Протестаційного Комітету віднеслися до секретаря Гувера з проханням уділення їм авдієнції для зложення протесту проти Ґрандія, як репрезентанта Італії. Протестуючі кажуть, що він не є дійсним представником італійського народу, а тільки фашизму, себто влади, якої не визнають 4,000,000 Американців італійського роду. Піднесять теж те, що проти фашизму заявився у своїм часі Американський Леґіон.

БОТЛЕР ПРО ЛІБЕРАЛЬНУ РУПУБЛИКАНСЬКУ ПЛЯТФОРМУ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Николас Ботлер, президент Колюмбійського університету, говорив про конечну потребу ліберальнішої програми для републиканської партії. Інакше, говорив Ботлер, партія втратить цілковито значіння.

Ботлер подав 14 точок, які повинні ввійти в нову програму партії. Найбільшу вагу він кладе тепер на зменшення тарифи та знесення прогибіції.

ГУВЕР ПРОТИ НАДМІРНО ВИСОКИХ ПОДАТКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер є противний зависоким новим податкам, бо це готово відбитися недобре на бизнесі. Він каже, що треба піднести податки, але попри те старатися покрити буджетовий недобір довготерміновими позичками.

АМЕРИКА ГОТОВА ЗБОЙКОТУВАТИ ЯПОНІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Супроти поголосок будьтоби секретар стейту Стимсон заявив японському амбасадорові, що Злучені Держави не згодяться на бойкот Японії у ніякому випадку, Стимсон твердить, що такого приречення він не дав. З заяви Стимсона можна виносити, що Злучені Держави підуть щодо економічного бойкоту Японії разом з Лігою Націй, якщо Японія не вицофає своїх війск з Манджурії. Одначе Америка ставиться до цього дуже обережно, бо є тої думки, що Японія мусить боронити своїх підданих, котрі живуть у Манджурії,

ЦУКРОВАРНІ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ БЕЗ БУРЯКІВ.

„Комуніст" подає урядову статистику, що плян копання буряків виконано досі на 8 проц. З причини злої комунікації лише 2 проц. буряків доставлено до цукроварень. „Комуніст" зазначує, що наслідком того загрожує цукроварням недостача сирівців і вони не зможуть виконати постанови пятилітки про цукрову ударність.

ТРУП ДИТИНИ В БУТЛІ.

У Варшаві знайшла поліція в хаті Леокадії Кухарської в скляній бутлі законсервоване труп кількамісячного хлопчика. Чоловік Кухарської є постійно в СРСР. Кухарська відмовляється подати якінебудь пояснення. Про цю загадку повідомила поліцію 13-літня дочка Кухарської, Софія, яка зізнала, що мати держить у шафі труп дитини вже кілька літ.

ПРОТИ НИЩЕННЯ КАВИ.

Професор Антоніо Баррато, обговорюючи справу вальоризації кави, обчисляє, що Бразилія нищить що року приблизно 5 міліонів мішків кави, або протягом 4 літ — 20 міліонів мішків. Він звертає увагу, що внаслідок такої „вальоризації" народне господарство понесть великі страти, бо кава має в собі багато цінних складників, як олій, таніну, цукор і т. п., які можна хемічно використати. Покищо він радить уживати кави, призначеної на знищення, для поліпшення землі.

Згідно з його обчисленням, 30 міліона мішків кави можна мати 60,000 мішків штучного навозу.

Хоч це вже не перший голос проти нищення кави, сапвальський уряд домагається знищення — ще в цьому році — найменше чотирох міліонів мішків.

ПОТРУЇЛИСЯ МЯСОМ ДОРІЗАНОЇ КОРОВИ.

Одному господареві в Глинянах впала корова на якусь заразливу недугу. Він її дорізав і за дозволом оглядача продавав мясо. І всі, що їли мясо, захорували; два брати вже померли.

МАЮТЬ ЗАБОГАТО ПОМІДОРІВ.

Огородники в Бритіш Колюмбії журяться, що цього року лишиться їм непроданих 8,000 тон помідорів. Під управою було 2,700 акрів, менше як звичайно, однак фабрики консерв мають великі запаси з минулих літ і тому в теперішнім році не спішаться з консервованням в пушках.

Подібно стоїть справа з грушками, яких ринок не в силі сконсумувати.

Мимо того ціни на ринку високі і мабуть тому консумція змаліла.

ЛЕТ У СТРАТОСФЕРУ.

Робітні Юнкерса вибудували новий зразок літака, який може знятись у горішні шари повітря. Літак „Ю 19" має щільно зачинену кабіну та мотор найновішого досягу техніки. Літак буде використаний для лету у стратосферу.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ М. ГАВРИСЕВИЧА.

В середу, 14. жовтня, сторож личаківського цвинтаря у Львові знайшов при ранішніх оглядинах цвинтаря трупа якогось елегантно вбраного мущину в середньому віці. Негайно повідомлена поліція знайшла в кишені візитову картку на імя Мирона Гаврисевича, бувшого заступника директора Земельного Банку у Львові. Показалося, що денатом є справді відомий у широких колах українського громадянства у Львові дир. Мирон Гаврисевич.

Застрілився покійний біля могили свого 7-літнього синка та 4-літньої донечки.

Мирон Гаврисевич, 46-літній мущина, був директором Земельного Банку від травня 1925. року до серпня 1929. р. У звязку з реорганізацією Зем. Банку й іменуванням нової дирекції, іменовано його вищим урядником, з залишенням титулу заступника директора без директорських функцій. Вже від довшого часу зраджував прояви сильної нервової недуги. Весною ц. р. лікувався два місяці, у вересні мав відпустку. Зголосившись в дні 1. жовтня ц. р. до служби, подав одночасно просьбу звільнити його з посади, подаючи за причину „інші наміри".

Покійний був перед війною і підчас війни урядовцем Австро-Угорського Банку. Залишив жінку і малого сина.

ВЕСЕЛИЙ ЛИСТ СУМНОГО КУПЦЯ.

До варшавських судових властей написав варшавський купець письмо як-відповідь на вимір податку. В тім письмі доносить, що від 1922 р. було в нього 438 екзекуцій, визначено 278 ліцитацій, з котрих відбулося 200. На ліцитаціях він викупив свої річі за безцін у порозумінню з ліцитантами. Знає всіх екзекуторів Варшави і всіх професійних ліцитантів, котрим заплатив понад 500 золотих за те, що допустили його до ліцитаційного купна власних річей. Супроти того вивлолює здогад, що скарбовий уряд перестане разом з вірителями змушувати його до побільшування поданої вище цифри.

КУЛЬТУРНА ДИЧ У ПАРИЗЬКІМ КОСТЕЛІ.

В костелі Сен Оноре у Парижі відбулося на днях вінчання дочки творця жіночої моди, Жака Ворта. До костела прийшла велика скількість жіночої публики, бо кожда хотіла бачити молоду в шлюбнім строю. За кілька хвиль була церква переповнена й тоді заповнила публика хори, а коли вже і там забракло місця, драпалися навіть на стіни. Нагло хори завалилися, в костелі настала паніка, кождий хотів тікати через маленькі двері. Серед паніки зімліло кілька жінок, одних потоптали, другим повимикували коси, або збурили прически, одній жінці урвали низка перел. Крик і зойк не поміг, перли пропали. Дісталося і молодій. З її чудової шлюбної тоалети нічого не осталось. Шлюбну сукню пірвали на малі шматки, бо кождий, зглядно кожда з присутних жінок хотіла мати памятку й урвала бодай малий шматочок шовку. Саме вінчання відбулося кілька годин пізніше. Поліція не впустила вже нікого до церкви.

ВИНОВІ ГАЗИ ВБИЛИ ТРОЄ ЛЮДЕЙ.

На кишинівськім передмістю Екінос сталася на днях дуже сумна подія. На цім передмістю має А. Буга великий виноградник. У четвер прийшли до Буги гості, котрих він хотів угостити молодим вином. Він післав до пивниці свою 12-літню дочку Александру. Вона зійшла сходами до пивниці, а ле там ударили на неї гази й вона струїлася. Бачучи, що дочка не вертається з пивниці, післав Буга туди свою жінку. Але й її постигла та сама доля. Вона впала й не мала навіть часу підняти крик. Занепокоєний неприсутністю жінки післав Буга до пивниці свойого 18-літнього сина Василя. Василь пішов до пивниці, але також там пропав. Тоді пішли гості й старий Буга до пивниці, але, отворивши лише двері, мало що не попадали від отруйних газів. Відчинили двері на розтвір, а коли добилися з трудом до пивниці, знайшли там три трупи: жінки, дочки і сина.

НОВІ СПОСОБИ ВІДНІКОТИНІЗУВАННЯ ТЮТЮНУ.

Як загально відомо, погане ділання курення спричинює отруя нікотина, що міститься в лишках тютюну. Усунення нікотини з тютюну називається віднікотизуванням. Над ним ломлять собі голову хеміки, та ні одному з них не вдалось усунути нікотини з тютюну на 100 відсотків.

Новий спосіб придумали Плютніков і Вебер. Спосіб цей усуває нікотину фотохемічно, цебто під діланням світла. До розчинів, що мають усунути нікотину, додається матерії, які сприяють фотохемічній реакції (фотокаталізатори). Тоді ці розчини виставляється на ділання світла. При помочі фотокаталізаторів вдалося зменшити нікотину в тютюні до 28 відсотків.

Найкращу дорогу вибрав, як здається, Інститут для годівельних дослідів ім. цісаря Вільгельма в Міхсеберґу. В тім інституті вибрано з безлічі тютюнових ростинок такі, що мали найменший відсоток нікотини. Лише з цих ростинок висівано зерна. По літах удалося виплекати породу тютюну, що майже не має нікотини. Цей шлях є не тільки найприроднійший і найдешевший, але й найкращий, бо не відбирає тютюні ароми (запаху), за якою так тужать курці віднікотинізованого тютюну.

ФАЛЬШИВІ ОБРАЗИ В БУДАПЕШТІ.

На поліційне слідство покликали в Будапешті торговця образами за продажу фальшивого образу Амерлінґа лікареви за суму 1,800 пенґів. Крамар оправдується, що цей образ купив від невідомої особи, повіривши, що це образ Амерлінґа. Поліція догадується, що в Будапешті працює зорґанізована шайка для підроблювання мистецьких архитворів.

ВИМОВНІ ЦИФРИ.

У звязку з економічною скрутою, що відбивається на всіх ділянках життя, впала також фреквенція на львівських трамваях. В останньому місяці перевезено 200 тисяч осіб менше, ніж в тому самому місяці торік.

ЯПОНЦІ ПОЧАЛИ ГЕНЕРАЛЬНИЙ НАСТУП

ТОКІО (Японія). — Командуючий японськими військами в Манджурії, генерал Гонджо, повідомив, що його війська розпочали загальний наступ на китайські війська генерала Ма, що знаходяться в районі ріки Ноні. Японська офензива розпочалась успішно. Китайські війська почали загальний відворот зі своїх позицій.

Мілітаристи вимагають від уряду посилки нових сил до Манджурії на підкріплення японських війск. Уже сформовано одну мішану бриґаду для негайної відправки в Манджурію. Помічник начальника японського штабу виїхав до Манджурії з дуже важним завданням.

ЛІҐА НАЦІЙ ЛАМАЄ СОБІ ГОЛОВУ.

ПАРИЖ (Франція). — Ліґа Націй тепер заклопотана тим, на які міжнародні договори спертися їй, щоб полагодити китайсько-японський конфлікт. Були спроби зпочатку на підставі загального статуту Ліґи Націй розвязати це завдання, а коли це не пощастило, то пригадали пакт Келоґа. Та й з того нічого не вийшло.

Тепер пригадали договір девятьох держав, що був підписаний у 1922 Китаєм, Японією, Злученими Державами, Анґлією, Францією, Італією, Бельґією, Голяндією й Портуґалією. Цей договір ґарантував Китаєви недоторканість його території. Та годі сказати, що вийде зі спроб спертися на цей договір, бо Америка майже зовсім відтягнулася від участи в працях Ліґи й не буде підпирати заходів Ліґи Націй проти Японії.

НЕ МАЮТЬ НАДІЙ НА ЛІҐУ НАЦІЙ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Надії на Ліґу Націй, які панували в Китаю в часі засідання Ради Ліґи Націй, що відбулося в Женеві, тепер переміннилися на повну безнадійність. Китайці вже не чекають нічого доброго для себе від Ради Ліґи, що засідає в Парижі.

Китайські газети й партії та уряд закликають населення до нових жертв і готовости боротися далі власними силами за інтереси Китаю. Китай уже не має надії на те, що Ліґа Націй буде рішучо впливати на Японців, щоб вони припинили свою авантуру в Манджурії.

НОВИЙ МИТНИЙ ЗАКОН В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Парлямент ухвалив новий митний закон, що установлює високі побори на фабрикати, які привозять до Анґлії. На фабрикати, що привозять до неї з домінів, залишається старий митний закон. На цьому найбільше виграє Канада, що привозить до метрополії свої фабричні вироби.

ПЯТЬ МІЛІОНІВ НА ДНІ МОРЯ.

БРЕСТ (Франція).—Ратунковий пароплав „Артіліо II", нарешті скінчив свою працю по підготовці видобуття з морського дна золота й срібла, вартости 5 міліонів долярів. Ці скарби лежать в океані на глибині 400 стіп, разом з загинулим кораблем „Єгипет".

Нурецькі роботи розпочалися ще на весні 1929 року і щойно тепер пощастило дістатися до скарбів, бо довелося в дуже тяжких умовинах проламувати кадовб пароплава, а потім стадеві стіни тої комори, де зберігалося золото й срібло. Як відомо, праця в такій великій глибині є надзвичайно тяжкою для нурців, а тепер вона стала можлива лише завдяки спеціяльним сталевим приладам, які надівають на себе нурці.

Багато робіт під водою довелося переводити при помочі динаміту. Коли море буде спокійне, то пічнеться видобуття з води скарбів, що пролежали на дні моря від травня 1922 року.

МОРАТОРІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Президент Ґінденбурґ видав декрет, по якому дозволено фармерам на схід від ріки Ельби просити мораторії на свої борги. Сподіваються, що цей декрет припинить численні банкроцтва фармерських господарств, які заєдно збільшуються останніми часами.

АТАКУЮТЬ ЛЯВАЛЯ.

ПАРИЖ (Франція). — Посли Альфред Баржен і Жон Містлер заатакували Лявала за його поїздки до Берліна й Вашинґтону. Вони закидали Лявалеви те, що він скриває від загалу наслідки своєї поїздки, а зокрема характер переговорів, які Ляваль вів з Гувером.

Колиб дійсно ці поїздки Лявалля обмежилися лише тим, що вже відоме, то їх треба вважати повним провалом французького премієра, бо фактично він нічого не осягнув. Сподіваються, що Ляваль дасть у пятницю свою відповідь.

ІНДІЙСЬКО-АНҐЛІЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ШКУЛЬГАЄ ДАЛІ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Одного часу здавалося, що конференція довкола круглого стола скінчиться повним провалом через те, що Індійці магометани й немагометани не можуть порозумітися між собою. Тепер таке порозуміння нібито вже можливе й конференція поспішно провадиться далі.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА МОРАЛЬ, АЛЕ ОДНАКОВУ ДЛЯ ВСІХ

Траґедія бідних майнерів з Гарлан і інших повітів у стейті Кентоки набере ширшого розголосу завдяки Теодорови Драйзерови, американському визначному письменникови, котрий вибрався з комісією розсліджувати події на місці. А до зацікавлення тими справами причиняться саме ті, що найменше собі такого зацікавлення бажали.

На Драйзера можна глядіти всіляко. Хоч його твір „Американська траґедія" є саме тепер на сценах найбільших американських кінових театрів і тішиться великим успіхом, можна його не вважати великим письменником. Можна не годитися з його політичними поглядами, які є мішаниною лібералізму з комунізмом. І можна не симпатизувати з ним як з людиною хочби з того інциденту, коли він чинно зневажив підчас лончу Синклера Луіса, відзначеного не так то давно за свою літературну діяльність нагородою Нобля.

Та не можна відмовити йому признання за те, що відважився вибратись до Гарлан, щоби розслідити тамошні відносини, хоч знав, що таке підприємство являється дуже великим ризиком.

Драйзер ще не оголосив з цеї подорожі своїх спостережень, ні звіту комісії. Вони ще невідомі, але відоме те, що з хвилею виїзду Драйзера до Кентоки почалася проти нього кампанія. Між іншим обжаловано його перед великою лавою присяжних за неморальне поведення в Гарлан, а далі за кримінальний синдикалізм, себто за те, що він змовлявся з майнерами, підбурював їх до бунту, перевороту і політичної революції.

Спершу найбільше розписувалися про Драйзера і його секретарку, а обжалував його за неморальність саме той суддя, котрий завжди виступав з важкими обвинуваченнями проти майнерів. Драйзер борониться тим, що все це видумано на те, щоби відвернути увагу загалу від властивої справи, себто від тої траґедії, серед якої доводиться жити тисячам голодних, безробітних і застрашених терором майнерів.

Покищо не знати, як мається справа з моральністю Драйзера. Суд скаже про це своє слово. Але чи не треба би такого самого суду над тими, які обжаловують Драйзера в неморальности, а яких тисячі бідних робітників обжаловують за визиск, за те, що людей невинно постріляно, що діти робітників голі й босі, та що до такого стану можуть робітників доводити тільки — люди без моралі.

ЩО ДІЄТЬСЯ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ

(Реферат, виголошений на Річнім Засіданню „Обєднання Українських Орґанізацій в Америці").

5)

Велика заслуга в цьому д-ра Костя Левицького, який як старий ветеран-політик, знає, що народові треба сильної економічної підстави, тому, як директор „Центробанку", установи, що доставляє кредиту для української кооперації, він оснував перед кількома роками товариство „Ощадність", яке веде живу пропаґанду ощадности, навіть найдрібнішої. Довірені люди ходять по хатах і збирають дрібнесенькі квоти, вписуючи їх даній людині на ощадність. З цього робляться міліони. Розуміється, і тут не обходиться без перешкод: недавно відбулася навіть судова роправа в Городку проти громадян у Тучапах, бо поліцай обжалував їх за збирання щадничих датків по хатах...

В останніх роках зросла значно **виробнича** кооперація, виказуючи 287 молочарень, 13 дахівкарень, 19 цеголень, 13 олійниць, 3 млини, 2 каменоломи, 2 кошикарні, 1 шевська робітня, 5 кравецьких, 1 мясних виробів, 1 бетонарня, 1 робітня церковного приладдя, 2 готелі, 1 пекарня, 1 фабрика циґаретних паперців.

Як бачимо, то українське виробництво захоплює всякого роду підприємства. А що не має капіталу поодиноких людей, гуртує їх у кооперацію, де твориться збірне майно, затіснюється солідарність.

Всеж таки — виробнича кооперація ще тільки „в пеленках". Вправді високі суми ощадностей, але такі малі в порівнанні з запотребуванням, що не можуть дати того кредиту, якого потрібно. І тут знов є добра нагода для американської еміґрацій дати свою поміч не жертвами, але вкладкою своїх капіталів в українські кредитові інституції. Вони побудовані на засаді солідарної відповідальности всім майном членів, тому виключають якийнебудь страх перед банкротством. Бож підклад низів — це селянський ґрунт, який чейже завжди останеться. Та про це дальше.

З поданого вище перегляду про орґанізування економічної сили моглоб виходити, що все йде нормальним шляхом. Тимчасом проти кооперативи подається нераз карний донос за те, що „сплювачка занечищена через часте вживання", а в іншій знов кооперативі, що сплювачка чиста, а з цього видно, що відвідувачі не користуються нею.

З окрема сильною „опікою" обведена кооперація на Волині. Заки там оснується кооперативу, то основання деякої держави пішло лекше. Як зачнуть розпитувати, чи це правда, що члени підписали статути, як зачнуть розглядати, чи вони є горожанами Польщі, як зачнуть ставити домагання щодо змін поодиноких постанов статута (н. пр. того роду, щоб усунути постанову, яка дозволяє вчити члена хліборобства), як зачнуть списувати стоси протоколів, то направду треба мати залізну волю, щоби того всього не відректися!

Треба замітити, що в тому на показ невидному слівці „кооперація" містяться такі виробничі, торговельні чи економічні велитні, як „Маслосоюз", „Центросоюз", „Народна Торговля", чи „Покутський Союз" у Коломиї. Н. пр. „Маслосоюз" експортував у 1930 р. 812,875 кґ. першої якости масла, а в краю продав 1,350,314 кґ. „Народна Торговля" має своїх преґарних 28 корінних склепів по ріжних містах Галичини й Волині, „Центросоюз" доставляє товари для всієї торговельної кооперації, а „Покутський Союз" узявся навіть до такого наскрізь культурного діла, як видавництво „Загальної Української Енцикльопедії" на спілку з „Рідною Школою" та Повітовим Союзом Кооператив у Станиславові, який має власну друкарню.

Цілу кооперацію обєднує централя „Ревізійний Союз Укр. Кооператив". Він є духовим провідником і заразом контрольором, визнаним державою. Для популяризування кооперативної думки й для практичного вжитку видає „Ревізійний Союз" „Господарсько - Кооперативний Часопис", а для витворення кооперативної ідеольоґії та підведення кооперації до рівня науки, журнал „Кооперативна Република".

Обговорюючи економічні відносини українського народу під Польщею, не можна поминути й деяких приватних чи спілкових підприємств, як фабрика пасти до черевиків, фабрика цукорків, мила й свічок.

Завершенням усіх економічних установ — це Земельний Банк. На домагання польського законодавства він збільшив свій закладовий капітал до 5 міліонів золотих. Уділяє позичок головно на гіпотеку, наскільки має покладну готівку та посередничить у всіх фінансових трансакціях із заграницею.

Свого часу сказав був високий міністерський урядник, Сухенек, на конференції журналістів у Варшаві, що українська кооперація користується міліоновими державними кредитами. **Треба згідно з дійсним станом ствердити, що ціла українська кооперація не має від держави ані сотика ні державного кредиту, ні допомоги!**

Політичні відносини.

Якаж є польська політика в цілости, зглядно, чого зазнає український нарід від загальних напрямних у польській політиці, та як він на це реаґує?

Найважнішим моментом у польській політиці останніх часів це факт, що її влада перейшла до ґрупи військових людей, які орґанізацію свого урядового табору сперли на засадах послуху й дисципліні. З другого боку, панує повний занепад польського демократичного табору. Не зважаючи на військове трактування політичних справ урядом, ані на упадок сили в демократичному ладі й недостачу індивідуальностей серед нього, йде завзята боротьба за владу, яку ледви чи неурядові чинники виграють середниками боротьби.

По розвязанні сойму 30 серпня, поарештував уряд провідних послів польської опозиції, а на днях (від 26 жовтня 1931) ведеться проти одинацятьох з них судовий процес у Варшаві.

В Галичині почалися в той час численні підпали, започатковані спробою експропріяції почти під Бібркою. Одночасно почалися пожежі на західному терені Польщі, головно на Поморю, в Познанщині, а й коло Варшави. Не зважаючи на заяву львівського воєводи перед представниками преси, що тільки частина тих підпалів є ділом українських сабатажистів, а решта це діло провокаторів і власників, примінено в цілому краю небувалий спосіб „успокоєння" українського народу, знаного тепер широко в світі під назвою „пацифікації". При цьому „успокоєнні" примінено ланцухову відповідальність кожного, хто попав у руки тих, які цю акцію переводили. А переводило її військо, зорґанізоване до береження державних границь, і поліція, покликана пильнувати право порядку в державі. Як „аматори" виступали „стшельци" та інші по погромницьки настроєні чинники. Тоді то бурено й розбивано українські могили, памятники, нищено будинки, розбивано їх, нищено одежу й всякого роду майно, забирано худобу й збіжа, переводжено масові ревізії, при чому забирали те, що кому видавалося підозрілим, розбили бомбою зовсім будинок народної школи ім. Князя Льва у Львові (власність „Рідної Школи"), дуже ушкоджено будинок Центросоюза у Львові, понищено безліч читалень, кооператив та інших громадянських будівель, позакривано цілу масу культурно-освітних товариств, а навіть школи Товариства „Рідна Школа" в Рогатині, Дрогобичі й Чорткові й розігнано українську молодь; уладжувано насиллям сходини всяких стероризованих одиниць, яким наказувано ухвалити розвязання даного товариства (на диво — адміністраційна влада приймала до відома таке протистатутове рішення). А вже прямо гидко приводити перед очі факти жорстокого побиття, знущання та іншого насилля над величезною скількістю українських громадян. Зрештою ці факти в Америці, як і в цілому світі, широко знані, бо українська еміґрація чи не вперше так рішучо відчула **расову звязь** з усіми частинами свого народу.

Серед тих подій поарештовано всіх провідників партії УНДО та 21 б. українських послів і 3 сенаторів, вивозячи їх до кріпости в Берестї; поарештовано ввесь персонал секретаріяту Укр. Клюбу у Варшаві, а домівку Народньої Канцелярії у Львові запечатано.

В тому часі відбулися нові вибори до варшавського сойму. Українські партії проголосили перший раз **спільну лісту** своїх кандидатів, але обстоювати їх не було змоги. Богато з них були в тюрмі. Це були вибори, яких не бачив світ. Українці не уладили ані одного віча, ані одної виборчої паради. Здавалося, що тим разом не перейде ані один Українець до сойму. На превелике диво — Українці провели 20 своїх послів до сойму і 4 до сенату. Це сталося тоді, коли Білоруси втратили всі мандати, німецька репрезентація зійшла з 21 послів на 4, а жидівська з 13 на 7. Вислід виборів до сойму це був триюмф української думки, покажчик свідомости й твердости українських народніх мас.

За чиїм дозволом і наказом переводили „пацифікацію", це не важне. Все одно, чи воно робилося по наказу, чи самоволею. Було певно одно й друге. Важне тільки те, що польські державні мужі перечили сам факт „пацифікації" за границею, або признавали його **за оправданий і потрібний** (внесок польського посла Здз. Стронського) або вививалися так, як „вшехполяки", нібито противники уряду, які устами посла Ґломбінського заявили, що не можуть голосувати за внесок українських послів (які домагалися розглянення справи), бо Українці вже внесли жалобу до Ліґи Націй.

(Дальше буде).

Даймо змогу „Рідній Школі" в Старому Краю наладнати широку постійну мережу станиць рідного національного виховання на українських землях.

—o—

Буджетові видатки „Рідної Школи" в Старому Краю обчислені на цей рік на 240 тисяч долярів. Жертвенністю треба зібрати 130 тисяч долярів. Поможім у цьому нашим Братам.

—o—

Вступаймо масово в члени Товариства „Рідна Школа" в Старому Краю, яке має за собою 50 літ існування. Членською вкладкою по 1 долярови на рік дамо цьому товариству кріпку матеріяльну основу.

П. Котович.

ЧОТИРИ РОКИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

(Спогади бувшого комсомольця).

(17)

Як відомо, в кожному українському містечку були найменше дві синаґоґи. Тепер, як правило, одну з них відібрано під театр, або сельбуд. До кінотеатру, перебудованого з синаґоґи, селяни ще ходять, але як би большевики захотіли використати для цієї мети церкву, туди ніхто не пішов би.

В селі Маріїнському, на Криворіжжю, большевики замкнули одну церкву й використовують її під маґазин для збіжа. Всі спроби використати цей будинок для „культ-освітньої" мети ні до чого не привели.

XXXVII.

Качкарівський гнійник.

Хтось натиснув згорі потрібний педаль, і диво: внизу, майже у всіх округах, почали виявлятись на світло Божe ріжні „гнійники".

Не обійшлось і в нашій окрузі без „гнійника", при чому честь бути гнилим, розкладеним, „антирадянським" районом випала якраз на долю нашого, Качкарівського району.

Виявились (невже про це раніше ніхто не знав?) такі страшні речі, що прямо не віриться.

Невелика банда комуністів захопила у своє володіння маєток Фальц-Файна. Жили вони там, як поміщики, знущалися над селянами. Підчас голоду, коли цілі села вимирали, коли всі пухли з голоду, ці бандити жирували; а коли деякі селяни наважились перелізти огорожу їхнього саду, щоби „вкрасти" кілька яблок чи грушок, то їх ловили й катували. Деяких навіть забивали на смерть.

Ця банда продовжувала своє щасливе іспування під виглядом колгоспу „Зразковий". При чому до колгоспу нікого з нових членів не приймали, землю наймали в аренду, ремапент „реалізували", а самі... займали тепленькі місця в районовому апараті. Суд, міліція, районовий виконавчий комітет — все було в їх руках.

Виявилося далі, що голова районового виконавчого комітету, розуміється партієць, до цього часу був членом Н.-Воронцівської релігійної громади, що він є прихильник „правого ухилу", ворог колективізації, що вся парторґанізація району засмічена ворожим до радвлади елементом, — словом, виявилося, що на Качкарівщині ще не було справжньої радянської влади.

Наївні читачі „Наддніпрянської Правди" мали в це все вірити, тимчасом правдою мало бути одно з двох: або ввесь цей галас піднято з певних аґітаційних мотивів, або радянська влада є один, єдиний, величезний гнійник; бож Качкарівка нічим не відріжнялась від інших районів.

Я був переконаний, що правдою є й те й друге.

Почалась дочасна чистка партійної орґанізації в цілому районі. Приїхав у Качкарівку голова ОКК — РСІ (Окружної Контрольної Комісії Робітничо- Селянської Інспекції) й почав перебирати всіх партійців.

Всі, що недостаточно плазували перед начальством, вилетіли з партії. Між іншими „вичистили" й завідувача нашої профшколи.

Підчас чистки перемінили ввесь апарат, прислали нових партійців з другої округи, мабуть з якогось іншого гнійника. За деякий час після чистки почався процес.

Селяни-свідки плакали, жалілись, розказували й... боялись. Вони не вірили, що цей суд є справжній суд; вони багато злочинів, про які знали, затаїли. Та й як їм було все казати, коли на лаві підсудних була лише частина злочинців, а решта... решта була свідками, або спокійно собі сиділа поміж слухачами.

Та й чи моглаб прокуратура розмотувати аж до кінця цей ганебний клубок? Ні, не могла, бо нитки злочину тягнулись до Херсону, а хто знає, чи й не до Харкова...

Суд закінчився мілостиво. Нікого не розстріляли; присудили трох на 10 років, решту від 8 до 2.

— Що вони сидітимуть, це факт, але не відомо, де: чи на посадах в іншій окрузі, чи в ДОПР — (Дім примусової роботи, тюрма) — резюмував мені цей процес один бувший партієць.

При цій нагоді я пригадав один такий конкретний випадок:

На Одещині один начальник районової міліції вбив чоловіка. Присудили його на три роки вязниці. Через чотири місяці він уже був помічником начальника Одеського ДОПР-у, одержував вдвоє більшу платню ніж передтим, до того мав задурно квартиру й скільки хотів, продуктів. Зрозуміло, що його жінка, яка передтим невтішно плакала, поїхала до Одеси відбувати разом з ним „кару".

XXXVIII.

„Ліквідувати неписьменність, цю ганебну спадщину царського режіму, є історичним завданням радянської „влади"*), а тому відкриваються школи ліквідації неписьменности... для підлітків 11 до 14 років.

На жаль, це не жарт, а сумна дійсність. Така місцевість як от Воронцівка охоплювала школою 60% дітей; щож до цілої України, то відсоток дітей, охоплених школою, мабуть не перевищував 50 процентів.

Отже мінімум понад 40% дітей мусять шукати собі грамоти десь поза школою, або лишатися неписьменними.

В Харкові існує при Наркомосі „Т-во Геть Неписьменність!" і спеціяльний департамент при окружній інспектурі народньої освіти, а при так званих культ-відділах районового виконавчого комітету є спеціяльні інспектори ліквідації неписьменности, — словом, у системі управління народньої освіти, в системі бюрократії, боротьбі з неписьменністю приділяється немало уваги.

Навколо цього завдання аґітпропи ввесь час намагалися зосередити думку громадян, збудити громадську активність, але — все це надаремно. Все, що виходить від партії і від влади, а там тільки ці чинники мають ініціятиву, все це засуджене згори на невдачу, хоч як би воно корисне для громадян було.

Алеж дещо робиться? Так, робиться, але при цьому доводиться 80% всієї енерґії витратити на боротьбу з байдужністю, ба навіть зі спротивом громадянства, і хіба решту 20% віддати на властиву працю.

Мені, як членови культсекції сільради, довелося на протязі двох років керувати цією справою у Воронцівці.

Нашим завданням, завданням культсекції, було створити у Воронцівці „Т-во Геть Неписьменність!", але нам з цим не щастило. Властиво, ми його створили, але воно, це наше товариство, як і всі наші „громадські" орґанізації, зараз же тихою смертю померло. Повторилась аж до найменших дрібниць та сама історія, що й з „Безвірником".

Тоді ми (тобто культ-секція) зорґанізували комісію для ліквідації неписьменности. Сюди входили представники сільради, сельбуду, партосередку, жінвідділу, обох коопераций, від спілок — „Робос", „Медсанпраці", „Радторгслужбовців", „Робземлісу", „Харчосмаку" і т. д. Аякже, миж звикли працювати в „міжнародньому маштабі"!

На мою долю випав тяжкий обовязок бути головою цього — читач уже знає — неповоротного, непрацездатного тіла.

Комісія складалася з людей, яким уже обридла большевицька шарпанина, цей вічний круговорот, без користи й без потреби; всі почувалися страшенно змореними, мовчки сходились на засідання, мовчки приймали резолюції, мовчки робили, що їм звелять. Зрештою, це є обличе не лише нашої комісії, але й інтеліґенції та свідомішого громадянства в цілости.

Перше, заки приступити до самої ліквідації неписьменности, треба добре знати обєкт нашої праці, треба зробити підрахунок неписьменних.

Ми від цього й почали. Властиво ні, ми створили підкомісію для обчислення неписьменних.

Підкомісія порозумілася з профшколою й от одного дня з профшколи вирушили 20 учнів, щоби записати всіх неписьменних.

(Дальше буде).

*) З промови Скрипника (цитую з памяти). — П. К.

КАЛЄНДАРІ НА 1932 РІК

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

Календар У. Н. Союза	50 цнт.
Календар Червоної Калини	75 цнт.
Календар Просвіти	50 цнт.
Календар Веселий (дуже веселий)	40 цнт.
Календар Русалка	40 цнт.

СТІННІ КАЛЄНДАРІ

з портретом Шевченка або Франка по 30 цнт., з пересилкою.

Різдвяні Картки по 5 центів.

Різдвяні Листові папери з желанням по 15 центів.
Разом зі замовленням треба слати і належитість.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ЗЛУЦІ СИЛА Й РАТУНОК.

Тішуся, що тепер наші члени заговорили про злуку відділів, бо я вже писав про це до Головного Уряду ще минулого року.

У нас в Делодж є в парохії може яких 20 родин і маємо 2 відділи У. Н. Союза. Аж голова болить, як прийде та неділя, що треба мітинґ відбувати, бо не можна діждатися такого числа членів, щоби можна зачати наради.

І секретарювати приходиться чоловікови вже 8 літ, бо нема на кого здати. І каса відділу порожна. І нема з ким порадитися, чи зачинати якусь акцію, бо замало членів.

Злука відділів це є здорова думка. Від неї не можна нам відступити, а її треба доконче перевести. Тільки ворог нашої орґанізації може бути проти цього, або той, що не бачить тих користей, які матимуть члени і Союз з такої злуки.

Іван Була, від. 50.

—o—

ВСІМИ СПОСОБАМИ ЗМАГАТИ ДО ЗЛУКИ.

Мій відділ, 276 У. Н. Союза, є за те, щоби по місцях, де є по кілька відділів Союза, лучилися ті відділи в один. Головний Уряд повинен доложити всіх способів, щоби довести відділи до злуки. Тут не треба звертати уваги на ніякі перешкоди, а їх усувати навіть силою. Добро У. Н. Союза повинно бути вище всього. Мій відділ хоче злучитися з 161 відділом, в якім секретар є проти злуки. Але я певний, що ми поборемо всі перешкоди.

У. Н. Союз мусить також дати допомогу безробітним і приступити до зміни старих родів обезпечення на нові, бо така зміна, хто тільки хоч троха розуміє асекураційне діло, є добром для самих членів.

Михайло Фук,
секр. 276 відділу.

—o—

ДО ЗЛУКИ ВІДДІЛІВ.

Часи змінилися, а з ними і ми і наша орґанізація. Що було добре тому 20 літ, сьогодні перестаріле. Тому й наш У. Н. Союз мусить шукати нових способів, щоби притягнути молодь до орґанізації. Бо коли ми були молодими і сильними то й Союз був молодим, а тепер ми постарілися і Союз став старшим.

В першу чергу нам треба притягати молодь до Союза, щоби він відмолоднів. А щоби став сильнішою орґанізацією, треба злучити слабі й дрібні відділи в сильні.

Думаю, що Филаделфія як свідома громада займеться цею справою основно й охочо. Відділи У. Н. Союза, які дорожать добром нашої орґанізації й розуміють те велике добро, яке може принести нам злука відділів, повинні зійтися разом і спільно обмінятися думками щодо цеї справи. Думаю, що добре би було, щоби відділи віднеслися в тій справі до Братства св. Георгія, від. 239 У. Н. Союза в Филаделфії, як до найстаршого з наших відділів у нашій місцевости, а якщо буде згода на такі спільні наради, то їх треба негайно скликати.

М. Наконечний, предс. 239 відділу.
2070 E. Allegheny Ave., Phila, Pa.

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітного апарату, а в міщаний — доповнює ті занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скількиж більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

„Я безпечна, бо виключно курю ЛОККІ"

„Ризикувати своїм голосом я не можу. Отже я безпечна, бо курю виключно Локкі—вони завжди ласкаві для мого горла. І я подвійно вдячна Вам за уліпшену Селлофанову обгортку, що так легко отвирається при помочі цього проворного вушка."

Mary Astor

Гарна жінка і вельми талановита артистка, **Мері Астор** осягнула в Голлівуд рівень дійсно великих людей. Забулися її ролі в часах німих фільмів—тепер вона в ділянці великої творчости! „Смарт Вумен", Радіо Картина, це її найновіше.

★ Чи свідчення Місс Астор Платне?

Слід знати, що Місс Астор не дістала ані одного цента за це свідчення. Вона курить сиґаретки ЛОККІ СТРАЙК поверх одного року. Віримо, що ця реклама буде корисна для неї і для Радіо Картин, як корисним є її признання ЛОККІ для вас і для нас.

* * * * * *

ЛОККІ СТРАЙК зроблені з доброго тютюну. Вершки ріжних врожаїв — тютюн Локкі Страйк охороняє ваше горло завдяки свойому виключному процесу „ПІДСМАЖУВАННЯ", включаючого приміненя Ультра Фіолетових Лучів і витягуючого гострі роздражнюючі речовини що природно знаходяться в кожнім тютюновім листку. Ці видобуті роздражнюючі речовини не можуть бути знайдені в ваших Локкі Страйк „Вони видобуті і тому їх там нема!" Не дивно, що Локкі так добрі для вашого горла.

"It's toasted"

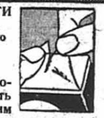
Охорона Вашого Горла—Проти Роздражнення—Проти Кашлю

Захороняючий від Вогкости Селлофан Зберігає Аромат „Підсмажування" Завсігди Свіжим

ЛОККІ СТРАЙК НА РАДІО: 60 минут з найкращою в світі танковою орхестрою і Волтером Вінчелем, якого балачки про сучасні події стають завтрішними новинками, кожного вівтірка, четверга і суботи вечерами на станції Н. Б. С.

Copr., 1931, The American Tobacco Co.

ЗБЕРІГАЮЧИЙ ВІД ВОГКОСТИ СЕЛЛОФАН
Забезпечений Завсігди Міцно і Точно
Гумідоровий Пакет Унікум
Жжж — І пакет відкритий!

Зверніть увагу на нове закарбоване вушко на пакеті. Тягніть вдолину половинку його великим пальцем, потім відірвіть другу половинку. Просто! Скоро! Жжж... І всьо готове. Знаменито! Запакований в селлофан, перестерегаючий від пороху, вогкости і бактерій. Чисто, СВІЖО, красиво і гиґієнічно, що може бути більш раціонально, як Локкі Страйк уліпшений гумідоровий пакет — що так легко відкривається! Жінки — вушко ПАКЕТУ ЛОККИ СТРАЙК — зберігає ніготь на вашім пальці.

be held in American-Lithuanian hall on Liberty street. The Ukrainian male choir of Troy, the local Ukrainian choir and St. Cecilia's Lithuanian choir of this city will render vocal selections during the evening. The program will be opened by Father Shuchowsky. Mr. Vyliczka will speak on the activities of the Ukrainians and Lithuanians today. One of the principal speakers will be Vladimir Kedrovsky. Other local and out of town speakers will also be present to tell of the efforts of the Ukrainians to establish a nation.

The public is invited to the concert, for which no admition will be charged.

(The Amsterdam Evening Recorder, October 14, 1931).

ЗІ СПОРТУ.

NEWARK, N. J.

The Ukrainian Sitch Baseball team of Newark, N. J., one of the best teams in the State and the best in the city of Newark and Suburbs, defeated the Mohawk Aces in twin bill by the scores of 3-2 and 2-1 for the championship of Newark. This is the first year for the Ukrainian Sitch Baseball Team. After a poor start the team gradually showed the people true ability. During mid season they extended their winning streak to 19 consecutive victories. In their last remaining games team was unbeatable. The teamwork was remarkable. They ended the season by winning 30 and losing 6. Here's hoping that they have a better season next year.

The Ukrainian Sitch will be represented with light Senior basketball team this year. They will be opened to all Senior teams in the State of New Jersey. They will have such renowned players as Michael Ratushny, Walt Bakunn, Joe Lawrick, Joe Sevetnick, "Parky" Bank, John Bank, Walter Warbetz and "Ingy" Dray. Any teams wishing to compete with the Ukrainian Sitch Basketball team in home and home series or guarentee games, communicate with John Makar, 19 Adam St., Newark, N. J.

УВАГА! — ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.!
БР. СВ. АРХ. МИХАЇЛА
відділ 142 Укр. Народ. Союза в Елизабет, Н. Дж.
— уряджує —

БАЛЬ

В СУБОТУ, 21. ЛИСТОПАДА С.Р.
В ГАЛІ УКР. НАР. ДОМУ,
214 FULTON ST., ELIZABETH, N. J.
Вступ 25 центів.

Запрошуємо всіх Українців місцевих і околичних, також місцеві Товариства і Сестрицтва. На балі буде грати українська музика. За добру забаву ручить **Комітет.** 270

Lehigh Valley
ПРОГУЛЬКА
до
WILKES-BARRE
й
SCRANTON
$3.60 зворотний тікет
ДО ВУГЛЕВОГО ОКРУГА
HAZLETON, AUDENRIED and McADOO
$3.50 зворотний тікет
MAHANOY CITY, SHENANDOAH, MT. CARMEL
$4.00 зворотний тікет
В НЕДІЛЮ, 22. ЛИСТОПАДА

Спеціяльний потяг віджджає з New York, Hudson Terminal 12.01 субота о півночі; з Jersey City, Exchange Place стації 12.15 в неділю по півночі; з Newark (Eliz. і Meeker Aves.) 12.40 по півночі. Старий час.

Поворот в неділю ввечір.
Подібна прогулька в неділю, 13-го грудня.

Тікети до набуття Exchange Place або Journal Square. Телефонуйте до інформаційного бюра: Montgomery 5-7000.
The route of the Black Diamond

— Ви хочете, щоби я позичив вам сто долярів? Добре, я позичу вам, однаке мусите підписати вексель.

— Ніколи в світі не підпишу векселя, бо я дав собі на те слово чести. Я раз підписав вексель і потім мусів платити!

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.! ПОЗІР!
НЮАРСЬКА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ПРИ СПІВУЧАСТИ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ
обходитиме

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ

В неділю по Службі Божій в годині 12-тій відслужиться ПАНАХИДА за полеглих наших героїв в Українській Католицькій Церкві при Мортон ул., на якій будуть учасниками всі Братства, Товариства і Сестрицтва, а й ввесь український загал.

Вечером, в годині 7-мій, відбудеться
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ГАЛИ,
57-59 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

Програму концертову виконає Тов. Боян. — На концерті буде наш милий гість п. Л. ЯСІНЧУК. — Ціни місць 75 і 50 центів; діти 10 центів.
Запрошуємо всіх живучих на це свято і на концерт. 270,2
Комітет У. Н. П.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ АНСОНІЇ, ДЕРБИ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ АНСОНІЇ І ДЕРБИ, КОНН.,
при допомозі парохіяльного мішаного Хору
дає

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ
В ЛІБЕРТІ ГАЛИ (стара церква) ПРИ МЕЙ УЛ., АНСОНІЯ.

По службі Божій в полудне відправить о. Александер Ротко Панахиду за полеглих українських Героїв.
Початок концерту точно 3.30 пополудни.
Бесідники будуть місцеві і позамісцеві.
Всіх Українців з Ансонії, Дерби й околиці запрошує до численної участи — **Комітет.** 270

В НЮ ЙОРКУ! ПЕРШИЙ РАЗ! В НЮ ЙОРКУ!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМ. Т-ВА „БУКОВИНА"
відограється українська оперета в 3-ох діях під управою О. Азовського

СВАТАННЯ НА ВЕЧЕРНИЦЯХ

ПОЛУЧЕНЕ З БАЛЕМ
НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
66-68 EAST 4th STREET, NEW YORK, N. Y.
Початок в год. 3-ій пополудні. — Вступ 65 ц., діти 15 ц.

Проситься всіх о громадну участь. Музика першої кляси буде приграватн до пізної ночі. 266,70-1

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN TRIO IN FOLK SONGS.

Brightly costumed and leather-booted in the old-Time Russian manner, the Ukrainian Trio sang and played at the Town Hall last night, introducing native folk melodies for voice, violin and piano among more familiar works of known composers. All three took part in opening songs of Bach and Barvinsky, to which they appended a pleasing and unhackneyed serenade by C. M. Loeffler. Roman Prydatkevytch, violin, played from Bethoven, Vaughan-Williams and Ravel, as well as from his own arrangements of Ukraine airs. Maria Hrebenetska sang lyrics of Strauss and several Russians, including one from "The Fair" of Moussorgsky. Olha Tkachuk accompanied both artists in their solos and the concluding folksongs.

W. B. C.

(The New York Times, November 15, 1931).

UKRAINIAN TRIO PLAYS FIRST TIME HERE.

The Ukrainian Trio was heard for the first time here in the Town Hall Saturday night. The members of the organization are Maria Hrebenetska, soprano; Olga Tkachuk, piano, and Roman Prydatkevytch, violin. All showed evidences of musical training and displayed artistic intent. Their technical accomplishments proved to be respectable. Beethoven's G major sonata, opus 30, No. 3, for violin and piano, was the most formidable number on the list. Mme. Hrebenetska sang several solos. Ukrainian folk songs done by the three performers formed the concluding group. The two women wore picturesque native costumes.

(The New York Sun, November 16, 1931).

—o—

UKRAINE CHURCH MEMORY SERVICE.

St. Nicholas' Congregation to Join in Tribute to Soldiers and Evening Concert.

A memorial service will be held Sunday at St. Nicholas' Ukrainian church by the pastor, the Rev. John Shuchowsky, for the soldiers who fought for Ukrainian independence in the two years following the World War. Ukrainians, numbering 40 millions, made an effort to establish their own republic, but were defeated by the overwhelming forces of their enemies, and Ukraine was divided between Soviet Russia, Poland, Rumania and Czecho-Slovakia. Approximately 100,000 soldiers fought for the Ukrainian cause in 1918 and only 8,000 remained alive in 1920 after the preliminary struggle was completed. They were prevented from accomplishing their aims by the Polish armies supported by France, and also had to fight against Russian armies of the Soviets and General Denikine. The Ukrainian army had no outside help and was lacking in ammunition, food, clothing and medical supplies.

It is to honor these brave men that the memorial service has been planned.

In the evening a concert will

ПОЗІР! ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.
святкуватиме
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

ВЕЛИЧАВИМ КОНЦЕРТОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ ПРИ СТЕЙТ СТРІТ.
Початок в годині 5-тій пополудни.

1. Вступне слово виголосить гр. П. Щуцький. 2. Мішаний хор Тов. Боян. 3. Молодечий хор Тов. Луг. 4. Святочну промову виголосить п. Д. Галичин. 5. Декламація в англійській мові. 6. Декламації діточі. 7. Сольо сопранове, пані А. Корикора; сольо скрипкове, пан М. Корикора і Ів. Корикора. 8. Місцеве Тов. Танцюристів школи Авраменка.

Тікети першорядні по 50 центів, 2-горядні 35 центів, 3-горядні 25 центів.
Чистий дохід на інвалідів.
Диріґент хору місцевий учитель п. Мирон Корикора.
На се свято запрошується всіх до численної участи. 270

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!
ЗАХОДОМ ТОВ. ЖЕРЕБЕЦЬКА ЛЮБОВ, ВІД. 144 УКР. НАР. СОЮЗА
влаштовується

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ РОБ. ДОМІ,
66-68 East 4th Street, New York, N. Y.
ПОЧАТОК В ГОД. 7 ВЕЧЕР. ВСТУП 50 ЦЕНТІВ
Музика П. М. Сербиньского.

Громадяне міста Ню Йорку і Околиці: Отсим запрошуємо Вас всіх на цей ВЕЛИКИЙ БАЛЬ на котрім гарно забавитесь і проведете весело вечір в товаристві своїх знакомих. На балі будеться приймати нових членів без вступного як до Товариства так і до У. Н. Союза.
За добру забаву ручить
270-71 **Комітет.**

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ УКР. НАРОД. ДОМУ В БЕЙОН, Н. ДЖ.
уряджується

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ
В ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ ПІД Ч. 33-35 WEST 19th ST., BAYONNE, N. J.
Початок в годині 6.30 ввечір.
Вступ для мущин 50 центів, для женщин 35 центів.

Поважані Родимці! На сей баль Укр. Нар. Дім запрошує всіх місцевих і доокличних Українців до численної участи. На сім балі буде приґравати добре вам знана музика під проводом Л. Пасічника з Елизабет. Також на сім балі, котрі будуть щасливі, одержать „RADIO" і „SILVER SET". Тож просеться не оминути сего балю, а прибути як найчисленніше.
За добру забаву ручить — **Комітет.** 270-1

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Радіо-промова в справі світової вистави.

Д-р Мирослав Сіменович виголосив слідуючу промову з радіових стацій WGXAA і WCFL в справі світової вистави в Шикаго:

Брати Українці і Сестри Українки, на всім світі сущі!

Перший раз у нашій історії промовляємо до Вас на хвилях радія зі світового міста Шикаго. Промовляю до Вас нашою рідною українською мовою.

І нині перший раз українська пісня на хвилях радія лунає по всьому світі!

*

Всесвітня вистава в Шикаго буде отворена 1-го червня 1933 року, якраз у самій середині міста, на побережу озера Мішиґен.

Задачею вистави буде показати проґрес — всі здобутки науки, штуки й індустрії, винаходи в найріжноманітніших галузях людської праці — техніки, в останнім століттю.

Длятого Уряд Злучених Держав Америки запрошує всі народи до співучасти в цім всесвітнім торжестві. Отже і український нарід матиме спромогу взяти участь у цій виставі.

Вже розбудовуються виставові будинки, де міститимуться всі найновіші винаходи на полі науки, транспортації, приміненя електрики, комунікації, подорожування, індустрії у всіх її виглядах; також — демонстрація здобутків на полі агрикультури в усіх її галузях; поступ в науці: соціольоґії, медицини та народнього здоровля, плекання дітей і взагалі на цій виставі будуть показані досягнення із всіх областей сучасної науки та життя людського.

Кожна народність світа покаже на цій виставі все, що найкращого в себе вона має.

Українці також мусять взяти активну участь в цій виставі і показати народам світа свої здобутки на полі духового життя і національної культури.

Длятого звертаюсь до Українців цілого світа, деб вони не знаходились — чи в рідних краях, чи на чужині — в Канаді, Злучених Державах і т. д. — взяти чинну участь в цій виставі: не тільки старатися прибути, але всіми способами допомогти Українському Виставовому Комітетови в Шикаго до найкращої репрезентації нашого народу на тій виставі в році 1933.

Українці! Почуйте всі цей наш заклик і зорганізовано візьміть участь!

ПОЗІР! БЕЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО КЛЮБУ

відбудеться

ВЕЛИКИЙ МАСКОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ

В ГАЛИ ЛЕЙБОР ЛАЙСІУМ, 72 WEST 25th ST. BAYONNE, N. J.

На Бали буде грати першорядна Радіова Оркестра під проводом JULE ANZEL і його Yorkville Radio Orchestra.

На Бали будуть роздані нагороди за найкращі костюми, денсінґ контест і-дор прайз.

Початок в годині 7.30 вечером.

Вступ для мущин 75 цнт., для женщин 50 цнт. з гардеробою.

Український Американський Політичний Клюб докладає всіх старань і ручить за веселу забаву для всіх, старших і молодших. На бали будуть ріжні несподіванки. Орхестра буде грати до пізної ночі. Приходіть громадно і просіть своїх знакомих, бо се є перший масковий баль для Українців в Бейон. 270

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СІЧ ІМ. ДМ. ВІТОВСЬКОГО, СОТНЯ III. ЧОРН. СІЧИ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

дає

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

НА ДОХІД СІЧОВОГО БЕЙС БОЛ ТІМУ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ

В СІЧОВІЙ ГАЛИ, 249 COURT STREET, NEWARK, N. J.

Початок 7.30 ввечір. Вступ 35 центів.

Січовий Бейс Бол Тім дав про себе знати широко поміж Українцями а також і між Американцями, де осягав побіди одну за другою та здобув собі найліпший рекорд і чемпіонат. Як вам приємно було колись приглядатися на їх гру, так просимо український загал взяти участь в нашім січовім бали, де побачите багато веселої приємности, як і колись на грі.

270-1 Комітет.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ.! УВАГА!

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ГРОМАД, ТОВАРИСТВ І СІЧЕЙ

відбудеться

З НАГОДИ 50-ЛІТНОЇ РІЧНИЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ

В ГАЛИ НА BROOME STREET, COR. SO. ORANGE AVENUE.

Початок в годині 2.30 пополудни.

На вічу буде промовляти делеґат Рідної Школи п. Л. Ясінчук.

Громадяни і Громадянки! Рідна Школа кличе нас прийти з матеріяльною помічю, яка їй слушно належиться, бо в ній кується доля і воля неньки України. Тож всі на віче!

170,2 Комітет.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО ІМЕНИ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

уряджує

БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ

В ГАЛИ ЛЕЙБОР ЛАЙСІУМ при СЕЙНТ ПОЛ УЛИЦІ (ST. PAUL STREET).

Вступ 35 центів.

Проситься рачестерських Українців численно прибути, бо то буде цікава забава для всіх. 270

Комітет.

УВАГА! НЮЙОРЧАНИ! УВАГА!

ЗАХОДОМ О. Д. В. У. ВІДДІЛУ 11-го В НЮ ЙОРКУ

відбудеться

Великий Баль

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ

VOLKS LYCEUM HALL,

220 E. 2nd Street, New York, N. Y.

Початок в годині 7.30 вечером до 5-тої рано.

Вступ 50 центів. Музика першорядна.

З огляду, що ввесь дохід призначений на визвольну боротьбу, Комітет цего балю запрошує Громадянство з Ню Йорку й околиці, як рівнож українську молодіж, прибути на цей баль. Громадянство розуміє дуже добре, що визвольна боротьба не є боротьбою партійною, а боротьбою за Українську Самостійну Державу. Ми не можемо звертати увагу на ріжних угодовців, котрим угода є корисна задля державної польської кліки. Ми мусимо звернути найбільшу увагу на визвольну боротьбу і дати їй матеріяльну і моральну поміч, бо в тій боротьбі українська молода ґенерація кладе своє життя на вівтар вітчини, — для них не страшна ні пацифікація ні страшні тортури. Тому то громадянство повинно підперти визвольну боротьбу, бо тільки боротьбою здобувається волю народа.

На бали виступлять танцюристи зі школи В. Авраменка в числі 50 дітей, де будете мати нагоду налюбуватися українськими танцями. Буде много несподіванок, а що баль буде відбуватися до 5-тої години рано, то всім є нагода прибути на цей баль, де всі гарно забавимось і тим самим поможемо РІДНІЙ СПРАВІ. Комітет вірить, що громадянство сповнить свій обовязок, тому складає подяку згори. 270,2

За чесну обслугу і порядок ручить Комітет.

ТЕЛЕФОН З ДРУГОГО СВІТА.

В одному з німецьких готелів у Берліні приключився дивний випадок. Було таке: Ще в половині травня с. р. виїхав управитель великої експортової фірми в Лондоні, Іван Заборський, до Берліна. Дома оставив жінку і троє дітей. В Берліні примістився в готелю, де звичайно мешкав. Адресу цього готелю добре знала його родина. Та небаром він перенісся до іншого готелю. Занятий інтересами, забув повідомити жінку про нову адресу. Тимчасом вже з суботи на неділю в ночі задзвонив у його кімнату телефон.

„Гало!. Хто говорить?" — спитав Заборський.

„Вертайся скоро, бо діти плачуть!" — почув з телефону, а голос був якраз його жінки. Зачудування Заборського було безмежне. Не йняв віри власним вухам. Думав, що він у горячці і що йому привиджується. А до того ще й готелевий дверник заявив йому, що ніхто не взивав Заборського до телефону. Він зараз вернувся до Лондону. Тут довідався, що жінка померла, і то саме в ночі з суботи на неділю по операції сліпої кишки. Вмираючи, просила, щоб телефонічно повідомити чоловіка про те, що склалося, та щоби негайно вертався. Та годі було повідомити його, бо Заборський не подав нової адреси. В часі, коли Заборський одержав таємниче телефонічне візвання, його жінка не жила вже від години.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУЦЕР

153 AVENUE B,

NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-8825.

Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ЧУДОВИЙ СТІННИЙ КАЛЕНДАР НА 1932 РІК

(розмір 16x20 в 10-ох красках).

(Взорець календаря на 1932 рік).

Бизнесмени повинні сейчас замовляти календарі для своїх костумерів на Різдвяні дарунки. Ціни умірковані, разом з надрукованнєм бизнесової адреси. Клюби, Товариства, Братства, Сестрицтва і Рідні Школи можуть мати добрий заробіток для своєї каси з продажі цих календарів. В кождій хаті повинен знаходитися цей календар. Поблизькі бизнесмени, котрі ще не замовляли Стінних календарів, нехай пишуть або телефонують до нас, а ми приїдемо і привеземо з собою взірці календарів ріжного сорта і по умірковаwній ціні. Адресуйте: 181-

UKRAINIAN BAZAR & CALENDAR CO.,

170 E. 4th St., (bet. 1st and Ave. A) New York, N. Y.

Telephone: ORCHARD 4-6170.

УВАГА! МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх членів і члениць, що місячний мітінґ відбудеться в пятницю, 20 листопада, в годині 7.30 ввечір. Взивається всіх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член або члениць на ітм мітінгу заплатить кару після ухвали. — В. Ярема, предс.; Гр. Орецький, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. о. Николая, від. 106 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що слідуючий мітінґ відбудеться 22. листопада в перший годині пополудни у парохіяльній гали при Оклей і Райс ст. Просимо всіх членів прибути на сей мітінг. За уряд: Николай Гуль, пред., Іван Дацьків, секретар.

МІЛВОКІ, ВІС. Товариство ім. Івана Франка, від. 103 У. Н. Союза повідомляє усіх своїх членів, що засіданнє відбудеться дня 26. листопада в четвер в день подяки в годині 6.00 вечером. Усі члени обовязково бути бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени зволять вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані за кару. За уряд: Ів. Березенець, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Ів. Франка, від. 269, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, в вечер 21. листопада точно в годині 8-мій в вечер. На сі збори кождий член мусить явитися, бо є важна справа до полагодження. На сих зборах будеться класти кандидатів на новий уряд на 1932 рік. Довгуючі члени мусять сего місяця вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, щоб потому не нащікали на уряд як він поступить після статута. Хто з членів ще не вписав своїх дітей або жінку до товариства і У. Н. Союза проситься вписати; сего місяця принимається без оплати вступного. Збори відбудуться на гали Василя Дуди на Buffalo Roadd. Т. Цінура, предс.; Д. Болацький, кас.; С. Петрик, секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО РЕАЛЬНОСТЕЙ.

Лоти, малі фарми або мала готівка буде узглядненa в заміну за 2-фамілійний мурований з доброї цегли дім, який знаходиться близько собвею і є винайманий, дохід $1,260. Пишіть або голосіться до: Mr. PINSKER, 1775 Broadway, cor. 57th St., 7 floor, New York City. 261-86

ДО ВИНАЙМУ АПАРТМЕНТ

ПІД Ч. 8 ST. MARK'S PLACE, (між 2—3 Евеню) New York City. Рент $32, Тільки цей оден порожний апартмент на 2. поверсі, на переді. 268-73

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД ВУГЛЯ.

Доставляю вуголь по цілім Клівланді і в околицях по дуже низьких цінах. 238-

SQUARE COAL CO.,

8229 Broadway Ave., Cleveland, Ohio.

Tel. Diamond 0885.

Tel. вечерами: Michigan 6027.

Павло Чайка, властитель.

Herman Turkel

АДВОКАТ І ДОРАДНИК ПРАВНИЧИЙ

51 Chambers St., New York City

ROOM 723. — TEL. WOrth 2-7880.

ЦИВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І РОЗВОДОВІ СПРАВИ.

Виробловання документів, контрактів і полагоджування всяких других леґальних справ.

ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.,

CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається перегляданнєм обстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи.

ЧЛЕН УТ ШИКАГО

D.R. M. SMITH

переніс свій офіс під число 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY

ріг 16th Street (ч. 318 East) напроті нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.

Telephone: Stuyvesant 5760.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

Tel.: Orchard 4-2568

NEW YORK CITY

129 E. 7th STREET,

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас.

Офіс: 485 AVON AVENUE.

Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 2-1636, NEWARK, N. J.

ТАРЗАНІВ СИН

92.

Корак придумав новий плян. Він мусить здурити Тантора. „Удавай, що йдеш геть!" — з цілої сили кричав він Меріем. Йди за мною проти вітру!" Коли Меріем зникла за кущами, Корак наказав Танторови нести його далі. Незабаром вони вийшли на більшу проґалину. Тут Корак скомандував Танторови положити його на траву й принести в свому хоботі води. Тантор зробив, як йому було наказано, але слони недовірчиві з природи.

—o—

Тому, відійшовши за кущі в напрямку до потічка, Тантор заховався за кущами й став звідти приглядатися до Корака, щоб упевнитися, що йому нічого не загрожує. Він хотів так довше постояти, щоб переконатися, що та біла малпа вже не наближається до його Корака. Та скоро Тантор побачив, що біла малпа вискочила зза кущів і що сили бігла до Корака. В руках вона тримала довгий ніж. Значить, хотіла вбити Тантора його приятеля.

—o—

Отак здавалося слонови. Лють охопила його. Маленькі очі Тантора заблисли гнівом. Він рішив не допустити цеї „малпи" до Корака. Меріем уже була біля Корака, як почула сильний тріск галля й шум, що долетів до її вуха. Глянула в ту сторону, звідки все це доносилося, і мало не зомліла зі страху. До неї що сили біг розлючений слон. Він високо задер свій хвіст, а хобот приготовив до нападу.

—o—

Дівчина кинулася тікати до найближчого дерева. Та слон доганяв її. Корак що було сили гукав на слона й наказував йому спинитися, але слон у своїй люті не був покірний. Він страшенно голосно трубів, і вже майже здоганяв свою жертву. Корак знав, якою траґедією це скінчиться, й хотів уже замкнути очі, щоб не бачити страшного кінця Меріем. Його горло пересохло від хвилювання й він уже не міг слова вимовити.

—o—